

ES PEDRIS LLARG

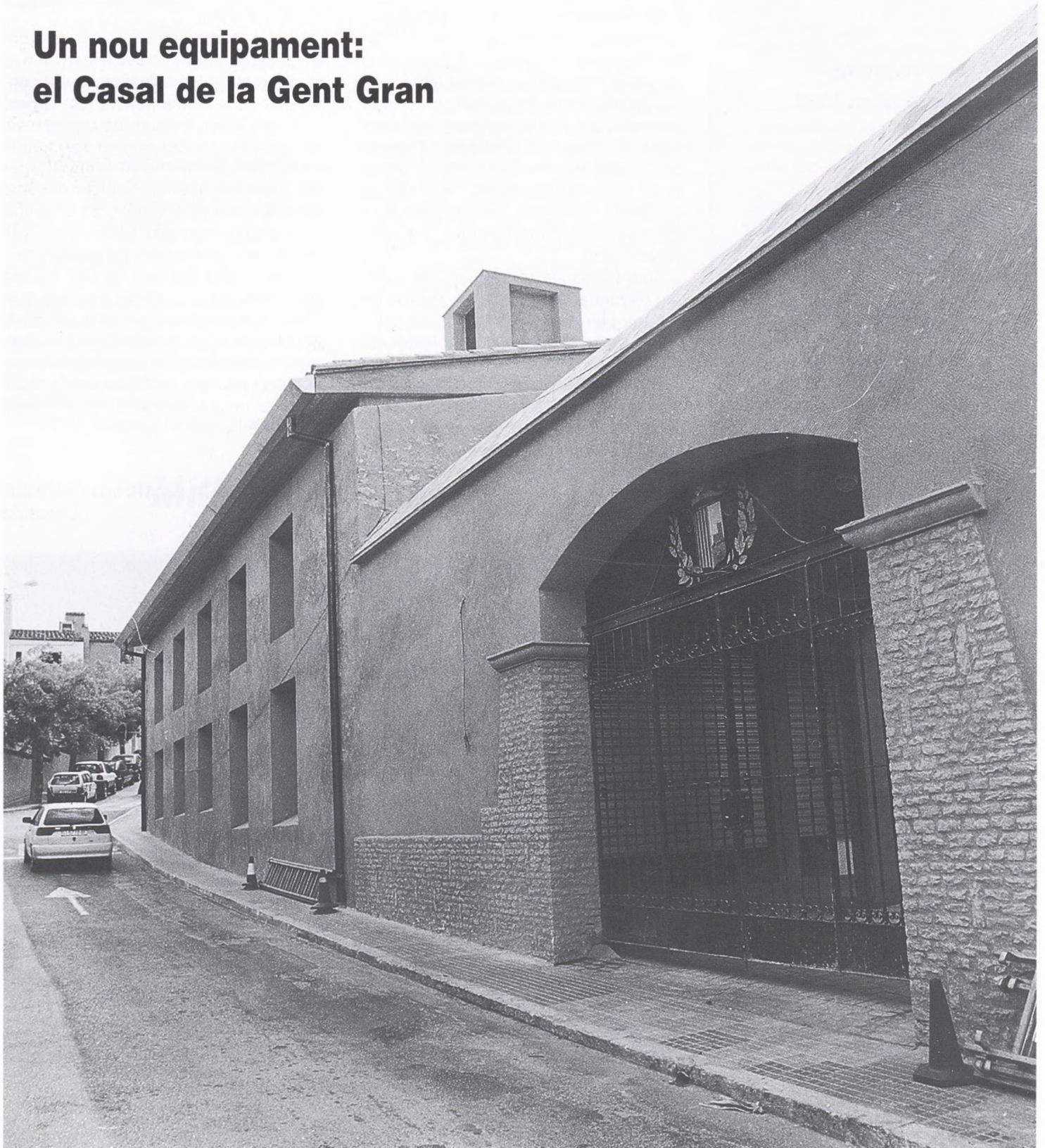

Núm. 45
Setembre
1998

Revista Municipal d'Informació i Cultura

BEGUR/ESCLANYÀ

Un nou equipament: el Casal de la Gent Gran

Revista Municipal d'Informació i Cultura

Núm. 45
Setembre 1998

* * *

Edició:

Ajuntament de Begur

Redacció:

Arxiu Històric Municipal
Bonaventura Carreras, 11
17255 Begur
Telèfon: 972 62 43 05
E-mail: bibbegur@ddgi.es

Impressió:

Impremta Palé, SAL
Clavé, 35 - Palafrugell

Dipòsit legal:

Gi - 802 - 1987

* * *

Els conceptes i les opinions sostinguts en els articles signats que apareixen en **ES PEDRÍS LLARG** no representen necessàriament l'opinió d'aquesta revista.

Recordem que les pàgines d'**ES PEDRÍS LLARG** són obertes a tothom. Qualsevol persona que vulgui emetre llur opinió o col·laborar en la revista ha de lliurar els originals a la Redacció, fent-hi constar les seves dades personals i el seu telèfon, sense que això suposi cap compromís de publicació dels articles que no s'hagin sol·licitat expressament.

Alcaldia

Un nou equipament

Com veieu a la portada, el nou "Casal de la Gent Gran" està a punt per a ser inaugurat.

No hi ha dubte que després de la remodelació del nucli, aquesta és l'obra "estrella" de l'actual legislatura.

Amb la posada en marxa d'aquest centre quedarà cobert l'únic dèficit important que patia Begur pel que fa a equipaments. És, doncs, un espai on la gent gran es podrà trobar i reunir, per portar a terme les activitats que ells mateixos decideixin, on podran crear un clima de bona convivència d'acord amb les seves necessitats i inquietuds.

Aquesta obra és la que, en el seu moment, va posar de manifest uns punts de vista molt allunyats i diferenciats entre les dues formacions polítiques amb representació a l'actual Consistori Municipal, convençuts ambdós que cercaven el millor per a la nostra gent gran.

Les eleccions municipals del 1995 van marcar el punt d'inflexió, donant un tomb al plantejament anterior. La decisió de parar les obres que s'havien iniciat a la zona de la Font de Baix fou –sens dubte– la més difícil de prendre per part de l'equip de govern. Aquesta decisió va comportar que la gent gran hagi hagut d'esperar més del que era desitjable per poder gaudir d'aquest nou equipament, però estic convençut que va ésser una decisió encertada, tant per

l'emplaçament com per les possibilitats econòmiques d'aquest consistori.

Com a alcalde estic molt il·lusionat amb aquesta inauguració. Obrir les portes d'una obra que marca una legislatura sempre és gratificant. Però no vull enganyar ningú. La meua il·lusió és que aquest centre sigui punt de trobada de tota la gent gran de Begur, perquè de res serveix una gran obra si després no se'n treu el màxim rendiment ni se'n fa ús. És per això que vull aprofitar aquest editorial per animar tota la gent gran a gaudir d'un equipament que estic segur que serà el més ben equipat de la comarca.

L'estiu s'ha acabat i de nou entrem de ple en aquella època de l'any que convida a retrobar-nos dins un marc més assossegat, a reunir-nos per descabdellar històries i a començar a organitzar un nou any. El "Casal de la Gent Gran" és un bon lloc per a iniciar un nou capítol de la nostra història.

CARLES ARNAU i FERRER
L'alcalde

ATENCIÓ AL PÚBLIC DE L'ALCALDIA I REGIDORIES

Alcaldia: **Carles Arnau**
Governació/Comerc/Turisme
De dilluns a divendres, matins de 9 a 2

Regidoria d'Hisenda i Urbanisme
Joan Català
De dilluns a divendres, matins de 10 a 2
Dilluns tarda, de 6 a 8 (Esclanyà)

Regidoria d'Esports, Joventut i Festes
Francisco Vadillo
Dimarts tarda, de 6 a 2/4 de 8

Regidoria d'Obres, Serveis i Medi Ambient
Lluís Marquès
De dilluns a divendres, migdies d'1 a 2/4 de 3

Regidoria d'Ensenyament i Cultura
Mariancel·la Clavell
De dilluns a dijous, migdies de 12 a 2/4 de 2

Regidoria de Sanitat i Serveis Socials
Montserrat Corredor
Dimarts tarda, de 5 a 2/4 de 7
Dijous tarda, de 4 a 6 (Esclanyà)

Seguretat

POLICIA LOCAL 62 42 00
62 34 79

**MOSSOS
D'ESQUADRA** 088

Extracte d'acords

Comissió de Govern 14/04/98

- S'acorda contractar la col·locació d'un tancat metàl·lic al camí de Ronda de Sa Tuna.

Comissió de Govern 12/05/98

- S'acorda contractar la construcció d'uns sanitaris públics a la platja d'Aiguablava.

Comissió de Govern 19/05/98

- S'aprova inicialment el Projecte de reparcel·lació del sector oest del veïnat Sant Josep d'Esclanyà.

- S'acorda contractar l'execució de les obres d'asfaltatge (repavimentació) dels carrers Sant Antoni, Sant Ramon, Santa Reparada, Francesc Forgas, Sant Gaietà i Carme.

Comissió de Govern 26/05/98

- S'acorda contractar l'execució de les obres de pavimentació de l'aparcament Sot d'en Ferrer.

PLE 2/06/98

- S'acorda per unanimitat aprovar l'informe elaborat pels Serveis Tècnics Municipals en relació amb els valors cadastrals derivats de la Ponència Tècnica de l'any 1995 que posa de manifest gran quantitat i greus errades materials i de valoració.

L'acord incorpora també la reclamació

formal per part de l'Ajuntament de Begur al Centre de Gestió Cadastral i a les administracions superiors de la necessària i urgent reparació de la problemàtica així com l'advertència, a efectes legals, que l'Ajuntament es reserva poder actuar davant presumptes responsabilitats dels responsables de la Ponència de Valors.

Comissió de Govern 5/06/98

- S'autoritza provisionalment la instal·lació i activitat d'una carpa-discoteca al km 1 de la ctra. GI-653 de Begur a Regencós.

Comissió de Govern 16/06/98

- S'acorda adjudicar al Sr. Josep M. Millàs López el concurs per a l'explotació i manteniment de la zona esportiva de la Font de Baix.

Ple 22/06/98

- S'aprova per unanimitat la modificació puntual del Pla Parcial i el Projecte de Reparcel·lació del sector S-19.2 (zona industrial d'Esclanyà).

- S'aprova per unanimitat el Compte General del Pressupost de 1997 amb un remanent de tresoreria (superàvit) de 24.838.412 pessetes.

Comissió de Govern 30/06/98

- Es nomenen funcionaris de carrera a l'Ajuntament de Begur en la categoria

d'agents de la Policia Local els Srs. Mario Escamilla i Juan Manuel Pérez.

Ple 28/07/98

- Davant el problema de mosquits detectat a Sa Tuna i d'altres indrets del municipi, s'acorda per unanimitat sol·licitar la incorporació de Begur a la Mancomunitat del Servei de control de mosquits de la Badia de Roses i del Baix Ter.

- S'aprova per unanimitat sol·licitar a la Direcció General del Cadastre la formalització de convenis de col·laboració en matèria de gestió cadastral i digitalització de la informació cadastral.

Comissió de Govern 4/08/98

- S'adjudica el contracte d'obra per a la construcció d'uns vestidors nous al camp de futbol (7.288.512 pessetes).

Comissió de Govern 11/08/98

- S'acorda contractar els treballs de construcció d'unes escales des de la plaça Forgas al carrer Lluís Miró.

Comissió de Govern 18/08/98

- Es declara la caducitat de la concessió sobre el nínxol 122 (1r.) del cementiri modern de Begur i la reversió de la seva titularitat a l'Ajuntament. Es procedirà, si escau, al trasllat de les despulles existents a l'ossera comuna.

Millores al municipi

Construcció d'uns nous lavabos a la platja d'Aiguablava.

Creació d'un parc infantil a Sa Fontansa.

Construcció d'uns nous lavabos a la platja d'Aiguafreda.

Acomiadem l'estiu

Ara que l'estiu ja s'esvaeix és el moment que, com a alcalde i en representació de la vila de Begur, doni les gràcies als qui han triat la nostra petita població per a estiuemar-hi. Espero que hagin gaudit d'una agradable estada, i que la nostra gent, i els racons i les imatges que hagin vist deixin una empremta ferma i reconfortant en la seva memòria.

També vull agrair la professionalitat, l'esforç, etc. als qui han fet possible amb la seva feina, sigui quina sigui, que tot anés tan bé i que el nivell dels serveis donats hagi estat l'enveja d'altres indrets turístics. Us felicito i us desitjo unes bones vacances, per a molts ben merescudes.

Fins aviat.

CARLES ARNAU i FERRER

Begur i les banderes blaves

La "Bandera Blava" és un preuat guardó que atorga una Fundació per a l'Educació Ambiental que depèn de la Comissió Europea a aquelles platges que poden demostrar una bona qualitat ambiental. Inicialment no calia gran cosa per a obtenir-la, però la competència per a aconseguir-les exigeix poder demostrar que es gaudeix d'una bona qualitat de les aigües de bany, que es promou la salut pública, i que disposen de serveis (aparcaments, Creu Roja o similar, dutxes, serveis sanitaris, servei de salvament, senyalització, neteja de la sorra...).

Un dels reptes que, com a alcalde i responsable de l'Àrea de Turisme, em vaig plantejar per a l'actual legislatura era aconseguir com a mínim dues "Banderes Blaves" per al nostre municipi.

L'any 1995 era conscient que abastar aquest repte només seria possible

amb un esforç econòmic adreçat a equipar aquelles platges que podien ser candidates a rebre aquest preuat guardó.

L'any 1996 ens fou concedida la "Bandera Blava" a Sa Riera, i l'any 1997 també. Enguany hem aconseguït dues "Banderes Blaves": una per a Sa Riera i una altra per a Aiguablava. El proper objectiu és una per a la Platja del Racó.

Tot i que aquest guardó ha estat qüestionat en més d'una ocasió, ningú pot negar que és un símbol de qualitat i garantia de respecte al medi ambient, i Begur, com a població de la Costa Brava amb un turisme de qualitat, necessita aquesta distinció.

El nostre deure és equipar tant com sigui possible les platges més grans (Sa Riera, Platja del Racó i Aiguablava) i mantenir de forma acurada, amb res-

La bandera blava a la platja de Sa Riera.

ponsabilitat i encert, totes aquelles cales més verges com són: Illa Roja, Platja Fonda, Aiguafreda, Sa Tuna, Platja d'en Malaret...

Si som capaços de portar a terme tot això, podrem estar ben orgullosos de les nostres platges.

CARLES ARNAU i FERRER

Incendi al cap de Begur

El propassat dia 18 d'agost va tenir lloc un espectacular incendi que va destruir prop de sis hectàrees de pins i matolls al cap de Begur, a la zona del puig Saguàrdia, prop d'una casa en construcció i del camí del Semàfor.

L'ensurt entre la població de Begur fou molt notable, ja que les immenses columnes de fum feien preveure una desgràcia de conseqüències irrepara-

bles. L'important desplegament dels bombers, amb la col·laboració dels mossos d'esquadra i la policia local, va evitar una major propagació de les flames i van aconseguir sufocar-lo al cap d'unes hores.

Fets com aquest ens fan reflexionar i insistir en la necessitat de prendre'ns el tema de la prevenció amb la màxima escrupolositat.

Registre civil

Casaments celebrats en el municipi de Begur durant el període comprès entre l'01-04-1998 i el 30-06-1998

Nom del nuvi	Nom de la núvia	Data casament:
José Luis Reina Fernández	Catalina Gómez Criado	02-05-1998
Huug Loth	Karen Frances Brzezinski	25-06-1998

Defuncions i enterraments en el municipi de Begur durant el període comprès entre l'01-04-1998 i el 30-06-1998

Nom	Data	Municipi de l'òbit:
Bernardo Mayer-Spiess Wanger	08-04-1998	Banyoles
Mercè Rocas Deulofeu	02-05-1998	Girona
Lluís Cabratosa Plaja	08-05-1998	Esclanyà
Pilar Pérez Valga	19-05-1998	Begur
Joaquim Dalmau Puig	20-05-1998	Begur
Juan Pi Carreras	05-06-1998	Girona
Cesàreo Aparicio Montfort	22-06-1998	Palafrugell
Dolors Espinàs Foraster	23-06-1998	Palamós

Naixements en el municipi de Begur durant el període comprès entre l'01-04-1998 i el 30-06-1998

Data	Recent nascut/da	Fill de:
04-04-1998	Salvador Brea i Cuadrado	Salvador Brea Marín
16-04-1998	Morgan Helen Thivisol	Richard Albert Thivisol
25-04-1998	Mar Tarrés i Perich	Enric Tarrés Neras
05-05-1998	Pau Ridao i Bermudo	Javier Ridao Saez
19-05-1998	Eddy Gómez Djemai	Antonio Gómez Porcel
22-05-1998	Wadía Jilali	Abderrahim Jilali
08-06-1998	Marina Vargas i Pujol	Rafael Vargas Pérez
22-06-1998	Daniel Vilà i Amo	Jaume Vilà Prats
24-06-1998	David Pacheco i Moreno	Mariano Pacheco García
		Almudena Cuadrado Parra
		Kirsten Coolley Carley
		Isabel Perich Suñer
		Josefa Bermudo Duran
		Radhia Djemai
		Sakina Satt
		Maria Teresa Pujol Monterde
		Gregoria Amo Aguado
		Isabel Moreno Torres

La Festa Major d'Esclanyà 1998

El primer cap de setmana d'agost, com cada any, es va celebrar la Festa Major d'Esclanyà. Aquest any va ser els dies 31 de juliol, 1 i 2 d'agost.

Enguany, com encomanada de la munió de gent que ens ha visitat aquest estiu, la participació popular ha estat de les millors que es recorden.

Gràcies a tots els que hi han participat i col·laborat, i fins l'any vinent si Déu vol.

JOAN CATALÀ i PAGÈS
President del Consell Municipal d'Esclanyà

Expressió plàstica per a mainada (25/07).

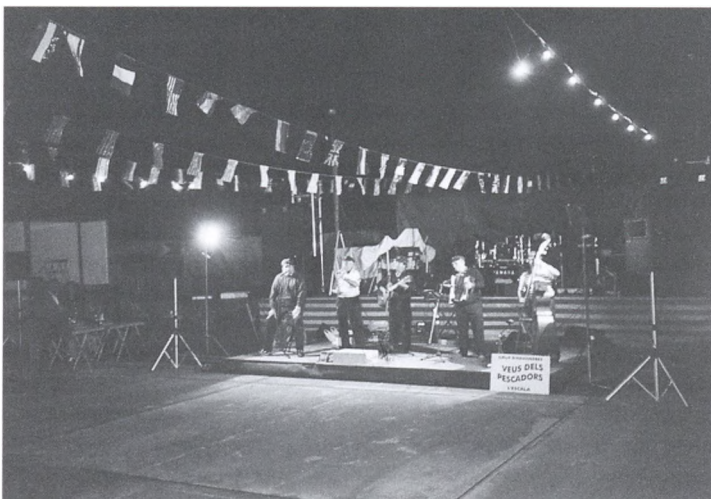
Xocolatada (2/08).

Ballet Ginfer's (1/08).

Grup de salsa (31/07).

Havaneres (2/08).

Mor Xavier Miserachs

Pocs dies després de celebrar la Festa Major, moria, el dia 14 d'agost, un habitant il·lustre d'Esclanyà: Xavier Miserachs. Considerat un dels fotògrafs catalans més importants del segle, va destacar per la seva peculiar forma de reflectir, a través de la fotografia, la generació de la post-guerra. Durant els anys seixanta Miserachs va deixar constància gràfica de la societat barcelonina, i uns anys més tard es va vincular al moviment intel·lectual conegut amb el nom de "gauche divine".

El dia 29 d'agost el poble d'adopció de Miserachs –Esclanyà– li va retre un homenatge, que va reunir nombrosos amics, familiars i coneguts del desaparegut fotògraf, tant de Barcelona com de l'Empordà, entre els quals hi havia les seves dues filles, Oriol Regàs i la també fotògrafa Colita.

El centenari del mestre Sirés

EL CENTENARI DEL MESTRE SIRÉS

Portada del llibre editat en commemoració del centenari del mestre Sirés.

L'any 1898 naixia a Begur Frederic Sirés i Puig, on va viure durant la seva joventut, aquests anys —els de la joventut— tan importants en la formació humana i professional de la persona. La seva capacitat de treball i les seves aptituds professionals es van manifestar al llarg de tota la seva vida, i només la mort, ocorreguda l'any 1971 a Palafrugell, va posar punt final a una admirable carrera artística. La seva figura i el seu talent són un referent ineludible en el panorama musical català i, sobretot, empordanès.

Frederic Sirés fou un home que va voler passar per la vida gairebé de puntetes, segons han explicat les persones que el van conèixer més de prop, i en canvi —oh! gran contradicció— va deixar un lluminós estel que irradia una claror incombustible.

Enguany, i amb motiu del centenari del seu naixement, l'Ajuntament i tot el poble de Begur li ha volgut retre un homenatge. Així, se li va dedicar la XIX Cantada d'Havaneres, celebrada el dissabte 8 d'agost, amb la participació dels grups El Cafetó, Peix Fregit i Port Bo. I què millor que retre-li un homenatge en un context tan adient com és una cantada d'havaneres, sobretot si tenim en compte que el mestre Sirés va enlairar les havaneres als més elevats altars, reservats només a les composicions

musicals més selectes. L'escenari estava decorat per una impressionant tela pintada per la begurenca Consol Reixach, que permetia contemplar una bonica posta de sol marinera, on destacava, sobrevolant el blau cel, una blanca gavina, al·legoria a la popular havanera del mestre Sirés.

En la presentació de l'acte es va anunciar, a instàncies d'una proposta de Josep Carreras, el projecte de l'Ajuntament de Begur de posar el nom de Frederic Sirés a l'actual Corriol de les Escoles Velles, justament al costat de la casa que, anys enrere, havia estat de la seva propietat, i que actualment és l'edifici on s'emplaça el Centre Cultural Escoles Velles. Aquest projecte es va concretar el dia 25 d'agost, quan el ple de l'Ajuntament de Begur va acordar dedicar l'esmentat carrer al mestre Sirés.

I com que l'Ajuntament de Begur no volia que aquest homenatge quedés en el fugisser record d'una trobada d'amics i d'amants de les havaneres, vam pensar que seria molt convenient d'editar un llibre que pervisqués a aquest acte i que fos un record permanent de la memòria del mestre Sirés.

En el mateix acte, es va presentar l'esmentat llibre amb el nom *El centenari del mestre Sirés*, amb el qual s'ha volgut, des d'una perspectiva molt begurenca, deixar constància escrita, a través de la inestimable col·laboració d'estudiosos, amics i familiars, del peri-

ple humà i professional del mestre, presentant una aproximació biogràfica, que complementa la que l'any passat va publicar el butlletí de l'Associació Cultural d'Amics del Cinema "Bogart's Club" de Palafrugell.

Aquest llibre, coordinat des de l'Arxiu Municipal, no pretén ser la biografia de Frederic Sirés, que resta per fer i en la qual segurament algun dia s'haurà de començar a pensar. És una modesta aportació a la seva trajectòria vital i professional, des de punts de vista diferents, sense oblidar les referències al context musical del Begur de final del segle passat. En la redacció del llibre hi han participat Lluís Costa, Miquel Martín, Josep Carreras, Marià Frigola, Isabel Marquès, Antoni Lledó, Jordi Surroca, Santi Massaguer i el fill del mestre, Frederic. Cal dir que el llibre s'ha posat a la venda a les llibreries de Begur i Palafrugell al preu de 500 pessetes.

Voldríem que aquesta modesta contribució del poble de Begur fos un esglaó més, però no el definitiu, en la necessària comesa de salvaguardar la memòria del mestre Sirés per a les noves generacions.

Després de la presentació del llibre, l'alcalde de Begur féu lliurament d'una placa commemorativa de l'homenatge de l'Ajuntament de Begur, en representació de tot el poble de Begur, a Frederic Sirés i Puig, fill de l'insigne compositor.

L'alcalde de Begur fa lliurament d'una placa al fill del mestre Sirés, en presència de Lluís Costa, que va presentar el llibre dedicat a Sirés.

Recital d'exposicions a les Escoles Velles

Dins les ofertes culturals d'aquest estiu a Begur, el Centre Cultural de les Escoles Velles ens ha fet gaudir d'un recital d'exposicions artístiques ben diversos. Un concert de diferents maneres de concebre l'Art.

Cada exposició ha assolit un nivell prou important com per a ésser visitada per molta gent, crec que se'ns ha donat un agradable reflex d'un poble sensible als moviments culturals que acull, tant de bo exportable arreu de les nostres contrades.

Després d'una delicada mostra de treballs de les begurenques i begurencs inquiets per recuperar artesanies oblidades, es presentà l'obra de Pilar Segura, que ens va passejar per un paisatge clàssic, amb tocs de pintura "naïf"; colors senzills i ben trobats prenen tota la seva força a les pinzellades agressives i amb gruixos, que ens recorden una pintura paisatgista catalana que cerca camins alternatius.

No voldria, per falsa modèstia, passar per alt la mostra de Robert Manera (el sotasignat). Una exposició que va voler ésser el repàs dels darrers anys

de treball. Oli, acrílics, pastel, aquarel·la, tintes, serigrafia, escultura i ceràmica, tot això embolcallat amb dues accions plàstiques a locals begurenques; la primera, al bar Paco Dolz; l'altra, al bar Cal·los. La reacció popular em va emocionar, permeteu-me aquesta debilitat.

Bona sorpresa la de Pepa Mach amb el seu seguit d'obres de format mitjà, que mantenien una especial unitat espiritual. Pepa dona el que rep, en forma d'una harmoniosa gamma de colors ben nostres, ocres-blaus, únicament trencats per aquest missatge que ella ha escollit amb el collage. Aquests "paperets", com ella en diu, són les seves petites històries que formen el seu ric món. Cal que puguem continuar aprofundint en el seu missatge.

Tot esperant el concurs begurenc, es presenten un mestre de l'escultura catalana actual: Marcel Martí, i el seu fill, el jove talent establert a Cadaqués: David Martí.

Marcel Martí ens fa una seriosa proposta dels seus nous treballs, sempre en línia amb la constant recerca. La se-

Sala d'Exposició Municipal Programació estiu 1998

(hora: de 7 a 10 de la tarda (juliol i agost) - de 6 a 9 de la tarda (setembre i octubre)

Cartell amb la programació de la Sala d'Exposicions Municipal.

va obra juga amb buits que reforcen la matèria i manté en el volum una lectura múltiple des de diferents posicions. El crec prou interessant com per fer-nos proposicions artístiques mai esgotades.

David Martí proposa una visita a la mediterrània pluricultural. Els seus dibuixos, a la tinta i amb diverses tècniques, porten un ressò surrealista i exòtic, que explica honestament la seva vocació cosmopolita i la seva concepció de Mediterrània. Si és sincera, la fa sublim per a les noves tendències.

Acabo recomanant la visita al concurs d'Arts Plàstiques, "Begur un tema per a artistes", per poder acabar aquest estiu, tan ple de gent, sol, calor i Art.

ROBERT MANERA

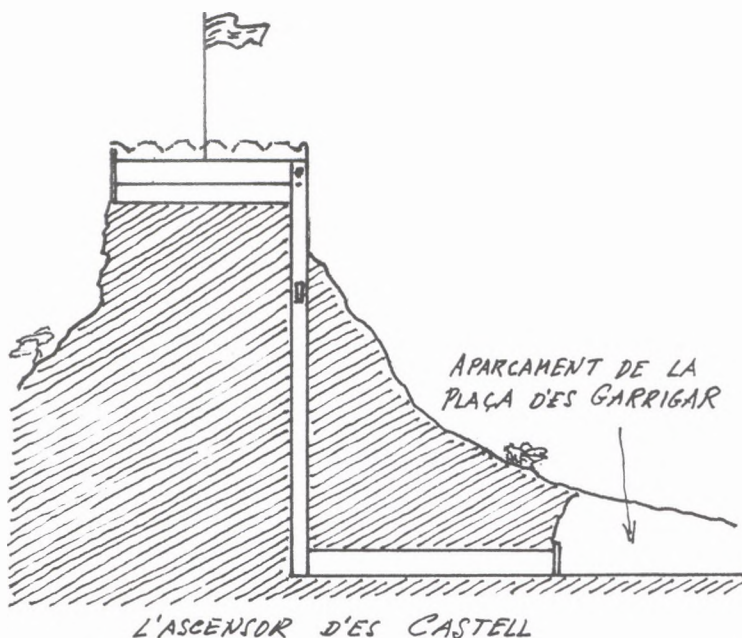
El mirador de l'Empordà

El castell de Begur.— Ben a prop del mar i a uns 300 metres per damunt del seu nivell hi tenim el nostre turó rocallós, amb les restes d'un antic castell. No n'hi ha cap altre als seus entorns i això fa que es vegi des de molt lluny i també que des del seu cim puguem albirar un esplendorós panorama. Al fons, un seguit de muntanyes que van des del cap de Creus fins al massís del Montseny i la serra de les Gavarres, passant per les Alberes, el Canigó i la serralada pirinenca. Al davant d'aquest teló de fons, les planes del Baix i part de l'Alt Empordà, separades per les muntanyes del Montgrí amb les illes Medes com a llur perllongació submergida i, arran del mar, el golf de Roses i la platja de Pals. Les poblacions de Cadaqués, Roses, l'Estartit, Torroella, Palafrugell i d'altres segons que l'atmosfera sigui prou transparent. I, sobretot, es veu mar, molt de mar, amb vaixells que passen i corrents que acolorixen amb diferents tons de blau l'enorme extensió marina; i cel, molt de cel, on mai falten nuvolades de tota mena, amb formes fantàsiques i coloracions diverses segons l'hora del dia. Àdhuc a les nits l'espectacle és interessant: a la terra, les lluminàries de poblacions conegudes; al mar, els llums dels vaixells i les enceses de les teranyines; al cel, l'espectacle de l'univers i els fenòmens astronòmics. Sens dubte, la vista des del castell és única.

Quan no hi havia turisme.— Des de la prehistòria, el nostre turó rocallós, en veure's de tan lluny, va cridar l'atenció de la gent i no fou per casualitat que s'hi aixequés una fortalesa i que sorgís un poble al seu redós de tramuntana. Va ser a l'edat mitjana quan s'hi va construir el castell el qual, des de llavors, ha estat destruït tres vegades. Com que es veia de tot arreu, en temps de guerres han vingut a destruir-lo. Sens dubte, volgueren evitar que els moviments de tropes fossin descoberts des del nostre estratègic mirador. Tenim, però, el goig de poder dir que

mai el nostre castell fou protagonista de cap batalla.

Des del castell estant, no solament es veien de lluny els exèrcits i els estols navals sinó que també hom s'adonava de la solitària nau pirata i el seu rumb. La defensa de la pirateria berberesca fou preocupació dels begurencs fins a principi del segle passat. Però no solament eren els pirates, també calia prevenir-se de les epidèmies, les quals ens arribaven des de terres llunyanes portades pels vaixells. Mentrestant, la gent es guanyava la vida amb la vinya i els olivars, amb el corall i, més tard, amb el suro. Finalment, ha estat el turisme que ha donat vida al poble des de

Platja d'Aro no tenen cap mirador com el nostre. També ens hem d'adonar que les modes i els costums dels turistes, com tot, evolucionen. El sol i els banys ja no és el tot en el reclam i les nostres magnífiques platges s'han anat fent petites. Cal cercar solucions imaginatives per omplir les hores de lleure: guarderies, esplais i casals per deslliurar les famílies de la vigilància de llurs fills; carpes i discoteques per al jovent; i per als grans, atraccions de tipus cultural. Si els pares dels turistes begurencs se'n van a passar les tardes a altres poblacions cercant la millor manera d'esperar l'hora de sopar, per la mateixa raó nosaltres hem de procurar que vinguin a passar les tardes a casa nostra els que s'estan en altres poblacions. El nostre mirador de l'Empordà podria fer-se prou atractiu per potenciar un corrent important de visitants. Actualment ja hi veiem força gent que hi puja per gaudir de la panoràmica però sempre és gent jove. Tothom hi hauria de poder pujar amb comoditat.

La infraestructura necessària.— Pensant en el futur, amb l'envelliment de la població, encara serà més necessari l'ús d'un mitjà mecànic per pujar al castell. Jo penso que el millor seria posar-hi un ascensor de capacitat mitjana, posem-hi deu persones. S'hauria de fer un pou des de dalt del castell i una galeria des de la plaça d'Es Garrigar. Fins

a la plaça la gent hi aniria a peu, tot visitant el poble i després, passant per la galeria, pujaria al cim del castell amb l'ascensor. Em penso que l'ascensor vertical seria preferible a altres remuntadors, com funiculars o telecadires. El fet d'haver de pagar una entrada i fer servir un giny mecànic donaria un atractiu afegit al nostre mirador. La gent és com és, i dona més importància a les coses que costen diners que a les que són de franc.

Aviat la gent preguntaria als seus amics si han pujat amb l'ascensor del castell de Begur i la propaganda de boca en boca podria funcionar. Probablement arreu de Catalunya sorgiria

ja fa força temps, i encara fa més temps que no cal vigilar les naus pirates ni les portadores d'epidèmies. El castell, però, ha de tornar a ésser de gran utilitat per als begurencs.

El castell en el futur.— Ara jo voldria fer volar la imaginació per ajudar l'economia begurenca. Proposo reconvertir el castell en una infraestructura turística. Si en temps passats, aquest magnífic mirador ens ha estat d'utilitat, actualment també ens pot ajudar. Ara podrà fer-ho en el foment del turisme. Pensem que les poblacions capdavanteres de la nostra costa com Lloret o

el costum de mostrar l'Empordà als convidats portant-los al cim del nostre incomparable mirador. A més, com que no tots els dies són iguals de clars i transparents, moltes visites es repetirien. Les agències de viatges tindrien un altre al·licient per portar un autocar ple de gent a visitar Begur a qualsevol estació de l'any. Aquesta idea no té res d'original si pensem que hi ha manera de pujar a altres miradors des de fa molts anys. Al Tibidabo de Barcelona, un funicular des dels anys 20; un altre per pujar a la muntanya de Montjuïc; un ascensor per pujar a l'estàtua de Colom; un altre a la moderna torre de Collserola; a Montserrat hi ha el funicular de Sant Joan i l'aeri de Sant Jeroni; a Cantàbria, als pics d'Europa n'hi ha més d'un; a Tenerife, hi ha el Teide; a París, al Sacre Coeur de Montmartre, a

la Torre Eiffel, etc. Per què no n'hi pot haver un per pujar al nostre mirador de l'Empordà?

Ben mirat, l'obra necessària no seria pas excessivament cara. Algunes tones d'explosius, el transport de la roca arrabassada (la qual podria ésser aprofitable), el acondicionament de l'entrada i de la galeria de la plaça d'Es Garrigar, la mà d'obra necessària, i la maquinària i muntatge d'un ascensor de sèrie.

És clar que, a banda de poder pujar al castell, a dalt s'hi haurien de fer instal·lacions que també costarien diners. S'hi podrien fer una o dues plantes per allotjar-hi oficines d'informació, exposicions permanents sobre temes beguerencs, llocs de venda de postals i records, etc. També podria haver-hi un restaurant, el qual seria únic a la comarca. I al cim de tot això, una gran te-

rrassa ben proveïda d'ulleres de llarga vista i cartells indicadors dels noms del panorama a tota la rodona.

També, en diades assenyalades s'hi podrien ballar sardanes. I, finalment, s'hi podrien fomentar les observacions astronòmiques, fent les habilitacions necessàries per observar pluges d'estels i els planetes visibles del nostre sistema solar. La instal·lació d'un telescopi podria ésser un atractiu afegit per a fer rendibles les instal·lacions. Ara, plego. Ja sé que molts diran que m'he tornat boig. Us asseguro que encara no me n'hi he tornat pas. Jo diria que un dia o altre, més aviat o més tard, si el turisme no s'estroneja, una cosa així es farà al nostre castell.

JOAQUIM VALENTÍ i FIOI

Cultura

Biblioteca Salvador Raurich

L'HORARI

Ja ens arriba la tardor i amb això el temps de tornar a l'escola. A la biblioteca, no vivim apartats d'aquesta realitat i aquesta és una de les raons que ens mou a readaptar el nostre horari. Obrirem els dimecres i els divendres (que majoritàriament els estudiants tenen lliures) de 3 de la tarda a 9 del vespre.

A la nostra biblioteca hi ha lloc per a tothom, el gran i el petit, el que comença a llegir i vindrà amb la mare a buscar o mirar llibres, el que estudia i ha de consultar o per al que senzillament llegeix el diari, una revista o un llibre.

EL SILENCI

No sempre tenim allò tan estimat, i que les biblioteques fins ara havien tingut sempre com un tresor, "el silenci". En no disposar d'espais separats per als diferents públics, adult i infantil, fa que la mainada (que moltes vegades és la que emplena la nostra biblioteca i té el neguit de la joventut i això és molt di-

fícil de fer desaparèixer) es mogui, entri i surti. Xerren fluix, però xerren i el terra de la biblioteca també contribueix, amb el seu grinyolar sota els peus, que el silenci no sigui absolut.

Però el més important és que molts d'ells seran els estudiants seriosos del demà o els lectors empedreïts que sempre cerquem les biblioteques.

Els alumnes de l'escola Dr. Arruga coneixen el funcionament de la biblioteca.

LA LECTURA

Ens cal recordar que el principi fonamental de la biblioteca és LA LECTU-

RA, i això ho podem dur a terme des de ben petits ja que també disposem de llibres per als més menuts, per als que ja comencen a llegir o per als que ja en saben una miqueta... I ens agradaria que les mares vinguéssiu una estoneta amb el vostre nen o nena a llegir, mirar o endur-vos un llibre per a ell, mentre vosaltres mireu unes revistes... tot és possible... i un nen que li agradi la lectura té molts menys problemes durant l'aprenentatge escolar, ja que totes les matèries estan relacionades amb la lectura i amb la interpretació del que es llegeix.

Avui dia llegir no ha de ser car, ja que a les biblioteques disposem de molt de material i si no trobes el que en un principi cercaves, segurament sortiràs amb una altra cosa que també t'agradarà.

Recordem l'horari de primer d'octubre fins a final de maig:

dilluns, dimarts i dijous de 5 a 9 de la tarda.

dimecres i divendres de 3 a 9 de la tarda.

Per a consultes: tel. 972 62 43 05

Recordant singularitats begurenques

Numero Deus impare gaudet

M.P. Vergilius. *Ecloga*. VIII. lccv.

Der Aberglaube ist die Poesie del Lebens. J.W.v. Goethe. *Sprüche in Prosa*. 1819. iiii.

“Vostè té predilecció per aquest país”, em deia una doctora anglesa, fa uns cinquanta anys.

“I vostè què sap? Tinc boníssims amics aquí, és cert. Però també arreu. Confesso que m'agrada aquest país (malgrat la boira); però no més que d'altres. La coromina francesa! Les velles ciutats del Continent! La Mediterrània! Els Alps!... És més, i no voldria ofendre-la: però per la meua especialitat i aficions em serien més profitosos l'alemany i el francès que la seva llengua.”

“Sí, però hom es deixa captivar més pels defectes (petits, s'entén) que per les virtuts. I a vostè el sedueix això que una dotzena no són dotze (seran onze o tretze; tot depèn de si compra botons, ous, claus o caramels...). Que dos xílings i mig fan una corona (i la corona no existeix). I vint xílings, una lliure. I vint-i-un, una guinea (i, naturalment, no hi ha peces ni bitllets d'una guinea). I l'Speaker és un senyor que als Comuns no diu gairebé res...”

Tossuda com un bulldog, la doctora. Però ves per on potser tinguera un xic de raó.

Perquè m'irrita el brogit. I més el baladreig. Però em fascinen els crits emesos a la plaça de Begur. Aquelles benvingudes de l'Amador a plena veu. I la xiscladissa de la quitxalla, antany, quan arribava la tartana de l'ordinari.

Mai m'ha interessat el que puga fer o deixar de fer el veí.

Fa vint anys que visc a la mateixa casa. Mateixos veïns. Semblen bona gent.

– “Bon dia!”

– “Bon dia!”

I prou. Encara no sé ni com es diuen. Però em diverteix la xafardia de Begur. Malauradament ja només queda la verbal. Car la televisió, aquest instrument del poder per embrutir el poble, aglutinant prop dels receptors les persones per bombardejar-les amb la repetició *ad nauseam* de les jugades del futbol, els soporífers concursos i els estúpids serials, han exterminat aquella tafaeria *de visu* des de balcons i a través dels vidres. Acompanyada d'a-

1935: Benet Riera reduint la marxa de sa “Guilla”, en aproximar-se a l'embarcador de sa platja d'En Malaret.

1940: El bot “Guilla” després del seu “rebateig”.

quells saborosos comentaris: “*Goita*, en Pere de ses *Uieres*”. “*Es muiarà* en Joan de ses Dents amb aquesta pluja”. “Na Maria que deu anar a buscar pa a cal *Divino*; aquest vestit no és pas el que duia a l'ofici”. “Aquesta deu anar a la perruqueria”. “Amaga't! *manyaga*, que passa *Es Gat Negre*”.

Aquell repartidor (Déu l'hagi): obria les cartes al vapor. I les llegia totes (que Déu no li tingui en compte). I, a vegades, se li escapava el contingut i el deixava anar tot lliurant la missiva. Així, el destinatari s'assabentava de les (bones o males) noves sense obrir el sobre.

Em diverteix el *motiueig* begurenc. Malgrat que a vegades n'eixissin problemes. Recordo quan el meu pare es va posar “com una moto” (com dirien els joves d'enguany) en fracassar la telefonista quan li demanà el telèfon d'en *Regas*, puix que aquest nom no apareixia en cap anuari.

La pràctica del malnom, encara que vella tradició, no perilla. No fa pas tants anys que aparegué un drope, que acuitava un dot i ensumava un substanciós

patrimoni, mitjançant matrimoni, amb una voluminosa *brenejant*. El tret, però, li eixí per la culata. Car el sogre, home d'arrelats hàbits estalviadors, gaudia d'una salut de cavall. Malgrat els anys estava “fet una rosa”. La qual cosa produïa un justificat pessimisme en el gendre, que veia l'expectativa hereditària molt llunyana. Males llengües deien (referint-se al ganut fill polític): “Les sent bullir però no se les fot”. Algú el motejà “bubó”. Motiu que li quedà per sempre.

I els canvis en el nomenclàtor municipal (això, però, no fou prerrogativa de Begur). En tornar-hi, l'any 39, ho vaig trobar tot igual (vull dir les pedres).

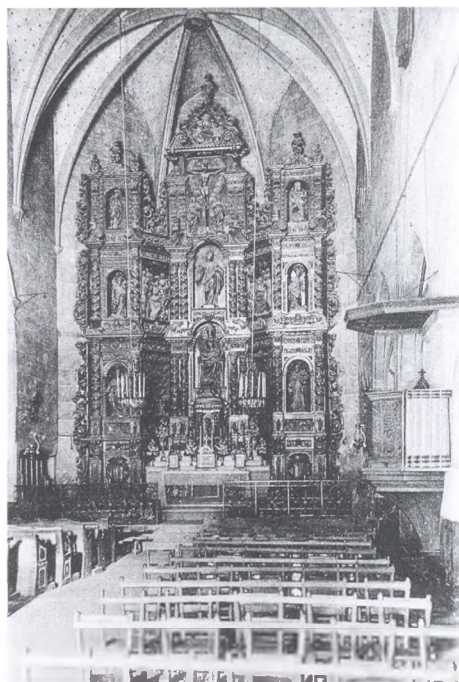
Llevat del bellíssim altar de l'església. Una meravella de l'art barroc, que uns desgraciats havien cremat (en nom de la llibertat) aquell fatídic juliol del 36.

I llevat dels noms de places i carrers. La Cooperativa assetjada a l'avinguda *José Antonio*. En Paco Font vivia al carrer *Calvo Sotelo*. La Fonda Playa era a la *Plaza de los Caídos*. Per evitar confusions però (puix que de *caídos* n'hi hagué en ambdós bàndols), des del 10 de setembre de 1942 s'anomenà

Plaza de los Caídos por Dios y por España (com pertinentment precisaria un llustrós rètol de marbre); i així fora dubtes. La Botiga Nova era a la *Plaza del 6 de Febrero de 1939*. Els pescadors que, quan feia mala mar, pujaven per fer-la petar o jugar al canari havien d'anar al carrer del *General Mola*, on es trobava llavors el casino. Els de can Nan i les fleques del Divino i can Bayó eren a la *Plaza del Generalísimo*. I la meva àvia vivia a la *Avenida del 18 de Julio* (denominació, però, que fou de breu durada). La placeta del Mirador de Sant Ramon s'anomenà *Plaza de España*. Potser un espai un xic esquitit per un nom que, llavors, evocava grandor. També aquest nom va durar poc (potser presagi d'un futur menyspreu pel vocable?).

No vaig saber el nom del carreró que ara porta el nom de Boadella. Car

Així era l'altar major de la parròquia abans del foc que el reduí a un munt de cendra. (Fotografia amablement cedida per J. Carreras i Riera).

vaig desistir d'entrar-hi quan, només en apropar el nas, en vingué una bafarada, una ferum de pixum, verdaderament important. I és que, amb la feble il·luminació d'aquells dies, el carreró oferia un discret i adient racó per, en cas d'emergència, satisfer la necessitat fisiològica.

El nomenclàtor obeïa als acords del ple de la *Comisión Gestora Provisional*, recollits en l'Acta del 15 de març del 1939 (*tercer Año Triunfal*), que, com

tots, va concloure amb un fervorós salut *brazo en alto* acompanyat d'un sonor *¡Arriba España!* pels components d'aquell consistori interí (i tan interí, puix que si bé alliberats, encara estaven pendents de la *depuración*).

Per obeir la patriòtica campanya emesa pel Ministeri de Governació a fi d'espanyolitzar el llenguatge, fins i tot l'homilia de l'ofici havia d'ésser en castellà. El senyor rector, home molt del país, les passava negres amb el seu castellà, esquitxat amb no pocs vocables catalans —que el bon sacerdot deixava anar pels descosits— i més d'un neologisme de collita pròpia, comentant l'Evangeli d'una manera cohibida, trista i torturada. Els fidels escoltaven amb benevolent paciència, esperant oir com se les apanyava el mossèn per concloure el sermó i eixir del tràngol. Els *civils* es miraven desconcertats sense saber com calia actuar davant d'aquell maltractament de l'idioma de l'imperi.

No cal dir que l'església era plena de gom a gom. Puix que no només assistien al Sant Sacrifici els *missaires* de tota la vida, sinó tot el poble. Presidit, naturalment, per les forces vives.

Car els conflictes civils tenen aquest efecte radicalitzant: o cremen els temples o tots es tornen fervents devots.

En els dies immediats a la *liberación*, a alguns novençans se'ls veia el llautó. Puix que en això d'agenollar-se, asseure's, posar-se dret i senyar-se, els moviments d'alguns despistats es produïen a contratemps. Sota una mirada censoradora d'alguns devots de sempre.

Xalanes, bots, llaguts, barques, iots i vaixells també hagueren d'anomenar-se en l'idioma oficial. Àdhuc el balandre "Amic", de Don Joan Ventosa (que molts recordaran per la seva majestàtica presència; qual guaita. Vigilant, des de davant de *Ses Coves*, la badia d'Aiguablava). Car el governador civil (i *camarada jefe provincial de FET y de las JONS*) no estava per orgues.

Un *rebateig* curiós fou el del bot "Guilla". El nom li havia estat assignat per combatre la superstició (demostrant que no era obstacle per obtenir-hi una pesca abundant). Car, a més d'un xic picardiós, d'un escepticisme irònic, ara garrepa(1), adès pròdig(2), el begurenc és a vegades ludòpata; més sovint supersticiós (sobretot el pescador). Aquells vocables tabú! I encara sort que, contra alguns, hom podia comptar amb un antídote. Així, si a algú se li escapava el mot "guilla", en Benet Riera

immediatament agafava l'arjau del timó del bot sa "Marina" i colpejava fortament sa barca mentre proferia: "Peu de cavall! Banya de bou!". Si es produïa amb rapidesa podia així foragitar l'efecte verinós del vocable tabú.

I l'adicte a la loteria, que passava els dècims per una esquena geperuda!

Amb raó, però, pot adduir el begurenc que la superstició ve de lluny. Data de l'Edat de Pedra; la retrobem a l'antic Egipte, en escrits grecs i llatins. I en el folklore africà, indi, xinès...

I que, segons Virgili, "a Déu li plauen els números senars" i, per Goethe, "la superstició és la poesia de la vida".

Sembla doncs paradoxal que un poble amb gust pel joc i supersticions tingueren un alcalde que tenia per nom Ventura i —per més rifada— el seu cognom fos Sabater! (mot tabú i de pèssim auguri).

Però tornem al *rebateig* del bot "Guilla". Per complir el prescrit d'espanyolització era imperatiu canviar-li el nom. Una traducció literal, és a dir "Zorra", hauria sigut poc púdica. Una frivolitat impròpia de la *reserva espiritual de Occidente* que, segons ens deien, érem en aquells temps(3). Per respecte a la castedat regnant s'imposà *masculinitzar* el nom. Així el bot s'anomenà "Zorro", nom que no ofenia el decòrum de l'època.

Ignoro si l'embarcació encara navega. Si manté el nom que li fou assignat l'any 39. Car, amb això de la *normalització lingüística*, hom dubta de si caldrà *rebatejar-la* altra vegada. En aquest país del pèndol, mai se sap.

Cal no desesperar i confiar. Algun dia recobrem el seny i potser tocarem de peus a terra.

ALFRED ARRUGA i FORGAS

Notes

1. Segons em varen contar, hi hagué, en altres temps, un ronyós que va regatejar el preu de la corda que comprava per penjar-se.

I un penedit moribund, garrepa com ell sol, quan el sacerdot l'incità a preparar-se per entregar l'ànima, proferí: "I ja em lliuraran un resguard?".

2. Aquell tracte familiar. Portes obertes. Hom podia presentar-se a l'hora de l'àpat. Sempre hi havia un plat a taula per a ell.

3. Per la fam que molts passaven, alguns pragmàtics (poc imbuïts del *espíritu nacional*) haurien preferit que fóssim el rebost, i no pas la *reserva*.

Els altres negocis i petits industrials de Begur

Com a continuació del meu article publicat a l'anterior número d'*Es Pedris*, em proposo seguir descrivint diversos aspectes de la "petita economia beguerenca".

Tres tavernes: a can Simon, on avui hi ha el restaurant La Cardina. A l'amo, li deien en Pairusa. A ca la vídua Renart, on hi ha el Farolillo. Després de la guerra en Francesc Ribera hi obrí El Bodegón. I a ca la Rosària, la més popular del poble. L'escriptor Pla hi anava a fer el toc. Es traspassà a en Fermí Prats i aquest a la Juanita del Bodegón.

De cafès, que també despatxaven ramanets i refrescos, com gasoses de cordill, soldats sinalcos i xaveques, hi havia el del Centre, el més popular. Era una societat de més de 200 socis. A la sala d'espectacles es feien balls, concerts, conferències, teatre i cinema. A can Vertu Codina (Prudent), al 1r pis de la plaça de la Vila núm. 4, s'hi entrava per una nau gran que va ser oberta sempre, tant de nits com de dies.

Al carrer del Metge Pi, Esquerra Republicana hi tenia el local Social i també cafè, regentat per en Joan Mont i família.

L'avi Ponsatí, acabada la guerra, va ser el conserge del Cafè de Falange on avui hi ha l'Hotel Begur.

Al Casino Vell, molts anys enrere, en Perico del Casino també hi tenia cafè.

De fondes o hostals hi havia el d'en Joan Plaja, que compaginava aquesta feina amb la de carreter. La seva esposa, Siseta, cuinava com els àngels. El seu nét, Narcís Pujol, avui n'és el propietari. A cal Ferrer o Fonda Baus, davant de la caserna de la Guàrdia Civil i a ca la Claret a la cala de Fornells. Els germans Alsina i el secretari Delgado, després de la guerra, obriren l'Hotel Begur, que més tard fou el restaurant Tramuntana dirigit pel famós Barman Gotarda i una altra vegada Hotel, regentat per en Joan Cullèll i esposa.

L'únic estanc era on viu la família d'en Valentí Fiol. N'era l'estanquera, la Ramona, mare de la popular Gracieta, que encara, i per molts anys, està al peu del canó. Les novel·les, revistes i diaris les venia en Blanch i en Perico Frigola al carrer Forgas i Elias.

Hi havia dos metges, el Dr. Segalà i el Dr. Font que diàriament passaven

De sabaters, n'hi havia dos: els pescadors d'aquells temps no suportaven anomenar el nom d'aquest ofici. Els portava mala astrugància i no agafaven peix. En Pepito Frigola tenia la sabateria a sa torre d'en Caixa. Fou un gran professional. L'eslògan de la casa deia: "Siempre a la vanguardia de la técnica moderna". En Pere Caner "Ambroua", al carrer de Vera, també adobava sabates. Tenia molt bona veu i, mentre treballava, cantava fragments de sarsuela. Algun carrabiner, a deshores, també feia de *zapatero remendón*.

Teníem també dos sastres: a la peixateria Arnau, en Pere Sastre hi tenia el taller. Era un home molt vellet, de qui no recordo el cognom. En Paquito Xicu To (Deulofeu) tenia la sastreria on avui en Marià Renart té la immobiliària. Un marxant de teles de la casa Tamborini que estiuja a Begur, cada any recorda en Paquito com a molt bona persona. Una dona sastressa, esposa d'un carrabiner, confeccionava i arreglava pantalons per al treball diari. Abans, els treballadors portaven els pantalons apedaçats. Era qüestió d'aprofitar-los fins a l'últim moment.

De barbers, n'hi havia tres: a can Roc (Marquès), on hi havia el Banc Popular. El pare, el germà Nasi i el fill Jaume, que també fou músic, hi treballaven. A can Pacas d'en Joan Hugas, a la pastisseria Moka, tancaren l'establiment per anar a viure a Girona. Per últim, en Juanito Blanch i el seu pare tenien la barberia al carrer Forgas i Elias. En Blanch, ja en aquell temps, era un fanàtic i un culé del barça.

En temps de guerra, unes germanes refugiades de Lleida s'establiren al carrer del Carme, els deien "Ses pentinadores". Pels anys 50, la Rosa Barceló obrí una perruqueria de senyores que no va tenir continuïtat.

De fusteries, n'hi havia 4: a can Minguet (Oliver), fins fa poc, al carrer Tató. Hi treballaven l'avi i el fill Eduard.

Escalinata del Centre Artístic.

per les cases a visitar els malalts. La Maria Neras era la llevadora. Abans, als nens, la cigonya els portava a les cases i venien de París. Avui, neixen als hospitals i vénen de Estados Unidos "Estar dos unidos". També hi havia dones que es cuidaven de curar els malalts amb herbes, ventoses i pegats foradats. La farmàcia era on avui hi ha la Biblioteca Municipal. El farmacèutic es dia Gorgot.

Els fills i néts, s'han traslladat a una nova nau a les Arenes. En Pere Guapo (Caner) tenia la fusteria al Metge Pi. Els fills no continuaren el negoci. Al carrer V. Carreras, en Francesc Renart i el seu fill Artur hi tenien el taller, però el tancaren a causa de la guerra. En Genís Fusté (Feliu) tenia la fusteria al c/ Forgas i Puig. El fill, el nét i el bisnét es modernitzaren i es traslladaren a Santa Teresa. Avui ja és la 4a generació dels Feliu. En Frederic Renart, acabada la guerra, s'establí a can Cantera on avui hi ha el Bar de la Maruja.

De manyans, ferrers i soldadors de pots, atuells i palanganes hi havia en Jacint Baus, que era el ferrer de cavalls, eugues i ases que n'hi havia a totes les cases. L'Agustí Rodà i Masó tenia la ferreria davant del Bar Musical Croak, malauradament morí soldant un dipòsit de benzina. L'explosió i la mort del ferrer va commoure tot el poble. Continuà la ferreria un tal Lluís de Torroella de Montgrí. Després hi hagué en Salvi Pau, en Josep Manyà i en Joan Gelabert, que fou l'últim.

D'electricistes hi havia en Pepito Guapo (Reixach) que n'ensenyà a molts professionals d'avui dia. En Perico Frigola Caner feia també "remiendos", amb cordó d'aquell trenat i amb tub vermell. A una de les últimes cases del carrer de la Creu hi vivia un empleat de l'energia elèctrica que es cuidava de reparar les avaries del poble.

De transportistes i ordinaris hi havia en Pepe Silvestre (Nap), que anava a Barcelona. L'ajudant era en Joanet Matu (Carreras). El substituï en Regas, que tenia de xofer l'Eusebio Pujol i d'ajudant en Joanet Antic (Ferriol). Després de la guerra en Reixach continuà. L'avi Mariano va començar amb carros i tartanes, fent el trajecte de passatgers de Begur, Palafrugell a Torroella diàriament. Continuaren els fills, amb camions, autocars i taxis.

Feien el servei regular a Girona i també excursions, fires i mercats. La

temporada d'estiu feien el servei de platges, amb un autocar que li deien "La Rubia".

En Josep Llenas anava al mercat setmanal de Girona amb un carro i un cavall, fins que uns desaprensius pistolers l'assassinaren a la carretera. En

La sala de cafè del Centre Artístic.

Josep Puig (Angelet) portava els queviures als estiuejants de Sa Riera i en Benet Uei (Guillem) ho feia a la cala de Fornells. La tartana portava una botzina d'automòbil i hi posava "El ràpid defornells".

De carnisseries, n'hi haiva tres: a can Carlets (Moret) que el continuador és el seu nét en Vicenç Dolç. A ca la Sió (Figuerola) a la plaça. L'avi Tomàs tenia un ramat d'ovelles i els fills es mataven el bestiar. En Pepito per anar per les masies a comprar el bestiar tenia un xarret i un cavall que corria com un llamp. Als baixos de can Reixach, en

Carlitos Moret hi tenia la carnisseria amb la seva esposa Cinta.

De paletes o constructors hi havia els Espinàs, l'Avi Tiano, en Quimet Manell (Caner) i en Joanic (Marquès) del qual el seu fill Lluís és l'únic continuador. Més tard se n'establiren molts d'altres.

L'estafeta de Correus i també el sortidor de benzina estaven situats al costat de la quadra de can Mariano.

A Sa Riera hi havia dos salaons: un de l'avi Florian i l'altre d'en Nan i el seu fill Amador Mont. A cada cala hi havia 3 o 4 teranyines que es dedicaven a la pesca del peix blau.

També, els pagesos i ramaders, diàriament, reparien llet fresca per les cases.

La Lola Moret, plena de vida, era la telefonista de la Central Telefónica al carrer V. Carreras.

A més de les dues fàbriques de can Forgas i l'Amstrong, moltes altres cases es dedicaven al mateix ram, fent cap net i triant taps de suro.

També hi havia dos o tres trulls d'oli. El que més recordo és el d'en Lluen.

Moltes cases particulars venien el vi de la pròpia collita. Avui en dirien vi ecològic. Una d'elles era a can Nen i l'altra a ca l'Avi Regas.

Per últim, en Josep Carreras explica que en Quimet Matu adobava paraigües a casa seva, però un hivern, que es presentava molt plujós, volia ampliar el negoci llogant el gran edifici de l'Hotel Begur.

Tot això que he explicat és del meu record, segurament que anys enrere hi havia altres negocis i també oficis com és el de mestre d'aixa.

Segur que m'he deixat algun personatge o ofici, perdoneu-me, la memòria em comença a fallar. Els nostres fills i néts és convenient que sàpiguen els costums, les anècdotes, la història i com vivien els nostres avantpassats.

Bon hivern.

M. FRIGOLA i GISPert

La creu d'Aiguafreda Es puig del Pedró

Cal servir memòria dels fets esdevinguts als pobles, ja que són aquests els que, de mica en mica, van formant la seva història. Molt sovint em trobo que parlant d'Aiguafreda, esmento els Tayà i molts dels meus interlocutors no saben de qui els parlo. Avui em proposo parlar d'aquesta família, de la relació que varen tenir amb Begur i també del fet desgraciat que va passar als primers anys d'aquest segle.

Els Tayà eren una empresa naviliera molt important al començament de 1900 anomenada Tayà Line.

He procurat documentar-me sobre aquesta companyia i he trobat dificultats, però gràcies al bon amic Albert Colomer, persona assídua del Cau de la Costa, Museu de la Pesca de Palamós, he pogut assolir alguns coneixements que guardaré per una altra vegada, ja que, el que vull explicar-vos avui, si bé està molt relacionat amb la

casa Tayà, l'espai que em correspon en aquest *Es Pedris Llarg* m'empeny a anar de dret al gra.

Queden molt pocs begurencs que recorden haver vist la creu que hi havia a la platja d'Aiguafreda i que mostrem en aquesta tan bonica fotografia que acompanya l'escrit. Que aquesta creu estigués allà posada tenia un sentit, tenia un perquè que jo vull explicar. Permeteu-me:

Tinc un testimoni de primeríssima mà a qui he anat a consultar i encara que potser amb una previsió de dates i dades no gaire exactes sí amb tota fiabilitat.

Aquest testimoni és na Francisqueta Ferriol i Batlle, viuda de Gifre. Na Francisqueta va néixer a Begur l'any 1908, per tant ara té 90 anys i un cap molt clar, gràcies a Déu, i m'ha contat que quan tenia 9 o 10 anys la seva mare, n'Enriqueta, treballava de cuinera a

casa dels Tayà a Aiguafreda. Ella hi anava molt sovint a passar el dia i jugava amb els fills d'aquella família i també, de tant en tant, anaven a barquejar per davant de la platja amb una xalana petita que menava el més gran dels nois (12 anys), una mica més gran que ella. El petit tenia 7 o 8 anys. Els Tayà feien obres dins la finca. Ja havien construït la casa de pedra o "Mas Joventut", la de fusta i una capelleta molt a prop de cap Sa Sal. També podreu veure-les en una de les fotos que adjuntem. Ara volien fer garatges i locals d'hivernació per a les barques a la part més propera a la platja. És sabut que Aiguafreda és molt pedregosa i que per això tenien necessitat de tirar barrinades.

Un d'aquells dies varen sortir a passejar amb barca, sense allunyar-se de la platja, na Francisqueta i els dos germans Tayà. Quan estaven dins l'aigua

Sotjant des des Castell

varen explotar una tanda de barrinades i cosa que no esperaven, o no havien previst, és que les pedres que saltaven arribessin fins a la barca dels menuts. Amb tanta mala sort que una d'elles, força grossa, tocà el cap del germà petit, en Jaume, fet que li va causar greus ferides que li provocaren la mort immediatament. Explicava Francisqueta que el nen quedà inconscient amb el cap sobre la seva falda i sagnant abundantment. Quan ho conta encara s'emociona. Lògic. Es feren els tràmits oportuns i vingué de Barcelona un equip tècnic que embalsamaria el cos del nen. En aquell temps els transports per carretera eren lents i dificultosos i per traslladar el difunt a Barcelona vingué un vaixell de Tayà Lines a buscar-lo. Anorà fora la badia entre cap Sa Sal i Sa Punta d'Es Plom preveient la manca de calat i fins a ell fou transportat amb barca petita.

Tot això passava entre els anys 1917 i 1918. La família Tayà, en record del seu fill i d'aquest infeliç esdeveniment, decidí posar aquest petit monument al més a prop possible de la mar. Més endavant, cap als anys trenta i essent propietari de la finca el senyor José Antonio Pella i Tort, fill de l'historiador beguerenc Josep Pella i Forgas,

construí molt a prop de la platja un solàrium on estar-se a l'hora del bany, per la qual cosa pujà el mur, que encara existeix, i hi féu una esplanada que omplí amb uns quants camions de sorra, perquè tots sabem que Aiguafreda sempre ha anat escassa d'aquest element. Segurament que el senyor Pella degué considerar que la creu no estava

en el lloc més adient voltada de dones i homes vestits massa a la fresca i disposà traslladar-la dalt del cim més alt d'aquell entorn. Una vegada allà instal·lada els de Begur començarem a dir-ne "Es puig del Pedró". Reunia uns certs atractius per anar-hi tot passejant a fer-hi una estada o una berenada tot contemplant l'extraordinari paisatge que des d'allà dalt es domina als quatre punts cardinals. És un passeig molt bonic i relaxant sortint per Sant Ramon, passant per "Es puig d'En Sobert", seguint per Sa Roca d'en Pinc" i arribant a "Es cap d'es Forn", ja serem al Pedró. Ara s'hi arriba amb cotxe fins a quinze metres de la creu per les carreteres d'una urbanització.

L'any 1936 amb la trista Guerra Civil fou destruït, com tantes altres relíquies, per uns quants incontrolats.

Aprofitaré per fer un suggeriment a qui correspongui perquè es torni a restaurar. Seria un punt de referència per a tothom i potser encara alguna vegada ens hi arribaríem tot passejant. Val la pena. Això de la passejada no ho veig tan clar, mentre s'hi pugui arribar còmodament assegut.

J. C. RIERA

Racó Poètic

Un dia serem germans

Esperança, esperança.
Quants mariners navegaren
vers horitzons encisadors
i mai més retornaren.
Esperança? No galivança.

Quants nois adoctrinats
anaren guerrejar
i baguls emplenar,
en el teu nom llibertat.

Quants Lorca i Hernández,
Lluís Companys i altres,
empresonats, afusellats,
en el teu nou legalitat.

En el teu nom, Senyor,
alguns boigs degollen
fins i tot els seus germans.
Encegament s'entrematen
catòlics i protestants.

Estudiem, es diu, la Història
per què no se repeteixin
les insades bogeries,
per què un dia siguin
entre homes les germanies.

És cert, aquest dia vindrà.
Hi haurà una eternitat
que haurà desaparegut
del nostre maco planeta
el sol, els estels i l'aigua.

RICARD VANEUKEM

Àdhuc per algunes estones

Poeta, posa't a escriure
bonics poemes d'amor,
algunes paraules de somriure
oblidant unes hores la tristor.

Màgic, recorre el món inhumà
i en perles de maragda, transforma
les llàgrimes d'aquelles mares
abandonades, martiritzades.

Pallasso, solca els pobles;
per alguns instants fes riure
els nois i les noies
intentant a la nostra bogeria sobreviure.

Pintor, amb els teus pinzells encisadors,
canvia del nostre món els colors;
que siguin calorosos i alegres
àdhuc per algunes estones.

Trobador, toca la teva guitarra,
canta'ns les gràcies,
canta'ns les esperances;
estem cansats dels cants de guerra.

RICARD VANEUKEM

Hi havia un tresor de debò

Els dimarts i divendres d'aquest estiu els carrers de Begur han estat escenari d'unes imaginatives visites guiades, que han sorprès d'allò més els assistents, curiosos i veïns. L'Arxiu Municipal de Begur, entitat impulsora del projecte, ha volgut definir amb nous registres unes visites guiades encetades l'any passat, però, enguany, conjuminant l'element cultural amb el més lúdic. El resultat ha estat espectacularment satisfactori, tant pel que fa a crítica com a assistència.

Per dur a terme el projecte, l'Arxiu va encarregar al grup teatral El Vestidor la materialització d'aquestes visites. Els textos foren escrits per Josep Pujol a partir de la notable bibliografia existent sobre la història de Begur. Les obres des de Pella i Forgas a Lluís Costa, passant per Salvador Raurich, Josep Vaquer o Josep Carreras van ser un punt de referència bàsic per bastir tot el muntatge. Mirant sempre de no traïr la història, es donava un to humorístic a les anècdotes i perso-

natges que han anat desfilant davant dels visitants. Les quatre integrants del grup teatral El Vestidor –Txell Faxedas, Susanna Lloret, Meri Yanes i Imma Casanovas– semblava que es multiplicaven per donar vida a personatges ficticis o reals, que revivien el passat begurenc. L'actriu Cristina Cervià també va col·laborar en la creació de l'espectacle. Les visites foren presentades sota el títol "A Begur hi ha un tresor".

El recorregut s'iniciava a la plaça de l'Ajuntament, es feia una visita a l'església, s'arribava a pujar a dalt del castell i baixant pels carrers dels corallers es finalitzava a les Escoles Velles. En aquest trajecte, i durant una hora i mitja, hi apareixien els personatges més diversos: unes beates molt repeloses, una peixatera entestada a trobar una tal Seculina, Reparada Ralló, la promesa d'un esclau segrestat pels pirates al segle XVIII –un personatge real–, Pere de Rocabertí, la "bailaora" Carmen Amaya, unes sorpreses i submisès esposes de corallers o una enigmàtica Liz Taylor. Els punts de partida eren els nombrosos vestigis del passat que encara són

presentes a la vila: el castell, l'església, els carrers medievals, les torres de defensa i les cases d'indians. Bonics escenaris per representar-hi un passat ple de pirates i captius, de guerres, de pescadors, corallers i tapers, d'indians enriquits i d'actrius de *glamour*.

Durant el passeig els visitants es carregaven de petits detalls que uns i altres els oferien, des de fotos de Liz Taylor a textos de Josep Pla. I, al final, al pati de les Escoles Velles, podien refer-se de la passejada amb una copeta de moscatell.

Cal dir que les visites guiades de Begur van despertar, així mateix, l'atenció dels mitjans de comunicació: des de diverses emissores de ràdio a TV3 –espai "De Vacances"–, passant per la premsa escrita (*El Punt*, *La Vanguardia*, *El Diari de Girona*, *La Proa*...). En definitiva, "A Begur hi ha un tresor" ha estat una exitosa activitat que ha permès complementar l'oferta turística estival de Begur. L'espectacle, certament, era un tresor de debò.

